

ZVJEZDICE NA POSLJEDNJEM KONCERTU U ZAGREBAČKOM HNK: Zboru se pridružila i bivša zvjezdica Helena Bastić

DJEVOJAČKI ZBOR ZVJEZDICE OVE GODINE BILJEŽI 20 GODINA POSTOJANJA

Dvorana za vježbanje – dar za dva desetljeća vjernosti

Postije promocije novog albuma, na kojemu zbor izvodi djela hrvatskih skladatelja, te američke turneje, kao šećer na kraju svečarske godine, Zvezdice će u Zagrebu održati objelničarski koncert. Izvest ćemo najbolje od našeg dvadesetogodišnjeg repertoara, obećava dirigent i skladatelj Zdravko Šljivac, voditelj zbora Zvezdice

PETRA BOIĆ PETRAČ

Djevojački zbor Zvezdice, kojeg velika domaća glazbena imena poput Pavla Dešpalja, Pere Gotovca, Vladimira Kranjčevića ili Ljerkice Očić opisuju najljepšim riječima, 18. veljače iduće godine navršit će dvadesetu godinu postojanja. I unatoč čak dva desetljeća veličanstvenog pjevanja koje zboru već generacijama donosi izuzetna priznanja diljem svijeta, Zvezdice, koje je okupio i kroz svih 20 godina vodi skladatelj i dirigent Zdravko Šljivac, još uvijek nemaju svoju dvoranu u kojoj bi bez ometanja i na svome terenu mogle vježbati velika djela koja izvode – od stranih skladatelja poput Mozarta, Bacha, Beethovena, Brahmsa, Schuberta ili Dvoraka do domaćih poput Cossetta, Lukačića, Gotovca, Prohaska ili pak samo za njih skladanih »Četiri godišnja doba« Davorina Kempfa odnosno »Orion, Venus, Andromeda« Milka Kelemena. Ovih dana, u godini u kojoj obilježavaju tih svojih prvih dvadeset godina, Zvezdicama, zboru u kojemu su uvijek pjevale najbolje učbenice zagrebačkih škola, smiješi se najljepši rođendanski dar – dvorana za vježbanje! Naime, od samih početka, kada su se pjevačice poput Helene Bastić, Nine Badrić, Martine Zadro, članice grupe Divas ili mnoge druge, ali javnosti manje poznate vokalistice tek probijale i pokušavale Zvezdicama pronaći svoje mjesto pod zvijezdama, Šljivac i njegove zvonice nisu imali sreće s prostorom.

Zahvaljujući dobroćiniteljima iz Židovske zajednice, u proteklom je desetljeću Šljivac svojim pjevačicama pronašao svoje prostorije za vježbanje, a posljednjih nekoliko godina »dom« su pronašale u prostorijama Hvide u Slovenskoj ulici. Ipak, to još nije konačno rješenje.

Trajno rješenje

»U želji da nam pomogne u našoj višegodišnjoj borbi s pronalaskom svog »doma«, ministrica Jadranka Kosor omogućila mi je razgovor s njezinim pomoćnikom Hermanom Vukušićem«, priča Zdravko Šljivac, koji i sam ne vjeruje da bi mu se nakon toliko godina moglo dogoditi da Zvezdice dobe svoju ustanovu. »Razgovor je protekao krasno, vratilo mi je vjeru da nisu svi političari, svi ti ljudi iz institucija onakvi kakvi ma ih apriori smatramo. Vukušić je obećao da će ministrica i on posredovati i pomoći Zvezdicama da u trojnom sastanku – Grad, Hvida i Zvezdice – pronađu trajno rješenje«.

»Nikad riješen problem prostorije za Zvezdice dođe kao karma. Atmosfera u zboru je izvrsna, djevojke se odlično slažu a pritom rade više no ikad. Mi smo u prošloj sezoni u HNK pjevali čak deset predstava Ravelove opere te dva koncerta – Stravinskog i Mahlera s Filharmonijom. To je materijal za trogodišnji

program jednoga zbora! Uz to, imali smo snage pripremiti i snimiti CD s glazbom domaćih skladatelja«, priča Šljivac. Na tom albumu koji će izaći u listopadu u izdanju Cantusa Zvezdice izvode i djela Kempfa i Kelemena pisana samo za njih. Album je sniman u Karmelu u Brezovici, a Šljivac je uvjeren da će, s obzirom na djela koja se na njemu nalaze, kao i na kvalitetu kojom su ona izvedena, taj CD ostati djelom hrvatske kulturne baštine. »Na prste jedne ruke mogli bi se nabrojati zborovi u svijetu koji bi to eventualno mogli otpjevati«, s ponosom hvali Šljivac svoj zbor u kojemu trenutačno, kao i uvijek u posljednja dva desetljeća, pjeva pedesetak djevojkica.

Slavljenička godina

Osim novog albuma, Zvezdice u svojoj slavljeničkoj godini, koju namjeravaju okruniti velikim svečanom koncertom u veljači godine 2005., početkom prosinca odlaze na američku turneju. »Potvrđeni su nam nastupi u New Yorku, Los Angelesu i Chicagu, a izvjesno je da ćemo nastaviti u još četiri grada. Tako ćemo i dvadesetu obljetnicu proslaviti na način koji smo zaista zaslužili jer će i spomenuti album promociji, osim u Zagrebu, imati u Beču. Istakao bih i vrlo uspješnu suradnju s Koncertnom direkcijom Zagreb, s kojom po ekskluzivnom ugovoru promoviramo djela hrvatskih skladatelja«, najavljuje poznati hrvatski dirigent, skladatelj i producent, koji je ujedno i umjetnički direktor hrvatskog izbora za Dječju Euroviziju.

Bečku promociju najnovijeg albuma nagrađivanog djevojačkog zbora organizirat će Zaklada Primorac, koja je promovirala i posljednja dva albuma hrvatskih glazbenika koji su snimili djela hrvatskih skladatelja. »Gospodin Primorac, oduševljen našim nastupom, poželio je humanitarno objaviti naš album na njemačkom tržištu i to u velikoj nakladi. Kako to obuhvaća prostor Švicarske, Njemačke i Austrije, promocija tog albuma bit će u austrijskoj prijestolnici. Voda tog projekta, a ujedno i bečke promocije, naš je stalni suradnik, uvriježen glazbenik Pero Gotovac«.

Kao šećer na kraju svečarske godine, Zvezdice će u Zagrebu održati objelničarski koncert. »Izvest ćemo najbolje od našeg dvadesetogodišnjeg repertoara«, obećava Šljivac. »Međutim, najljepša bi nam čestitka bila da napokon riješimo problem dvorane. Neshvatljivo je i žalosno da tako talentirane i primjerene članice zbora imaju takav problem. Čini se da mi baš nikome politički ništa ne znamo, jer u gradu ima mnogo neiskorištenih prostora. Za nas jednostavno nitko nema sluha, premda smo dobitnici Outstanding nagrade u Irskoj, kao i u Walesu; u New Yorku je 12. prosinca, a u Daytonu 19. prosinca proglašen Danom Zvezdica...«.

Pružajući im neograničenu slobodu producent Stefan Winter je omogućio stvaranje novog glazbenog jezika što se zasnivao na raznolikim utjecajima, posebice afroameričke tradicije, ali i novim trendovima, nerijetko i na postavkama što ih je promovirao M-Base pokret pod idejnim vodstvom Stevea Colemana. Jedna od sljedbenica tog

Parni valjak trajna je institucija domaće rock scene na kojoj trideset godina (solidnog) rada dožive rijetki. Na ulasku u tridesetu godišnjicu postojanja Hus i društvo na tržište su u ljetnoj sezoni, nesklonoj novim diskografskim proizvodima, izbacili novi album »Pretežno sunčano?«. Upitnik u nazivu albuma vrlo je bitan, ne samo kao znak Husovih egzistencijalnih dvojbi iz tekstova već kao odraz sučeljavanja i spajanja nekoliko načina rada Parnog valjka. Čini se da »Pretežno sunčano?« po strukturi virke i produkciji dosta duguje zadnjem Valjkovom koncertnom zapisu »Kao nekada«. Za razliku od »naprednog«, modernističkog albuma »Zastave«, uglavljenoj u trulu i ljutu sadašnjost, »Kao nekada« je bio refleksija prošlog vremena (i nakupljenog iskustva), retro manevrom prebačena u sadašnjost.

I »Pretežno sunčano?« je klasičnija ploča Parnog valjka kakva je bila i serija koncerata u big band formatu. Ne samo zato što je snimljen uživo u polivalentnoj dvorani ZekaeMa, i pouzdano odsviran i produciran, nego je na sličan način opuštena revija različitih sviračkih mehanizama koje Valjak vuče za sobom još iz sedamdesetih. Tu negdje nastaju problemi jer se čini da je povratnik korijenima u banalnim štos pjesmama poput »Petak« ili »Sexy mama« Valjak odveo prema tragu koji su i sami ranije uspješno izbrisali. Poznato je da su prva dva albuma Valjka iz sredine sedamdesetih bila usmjerena gitarističkom boogieju

POVREMENA NAOBLAKA

PARNI VALJAK: »Pretežno sunčano?« (Croatia Records) ***

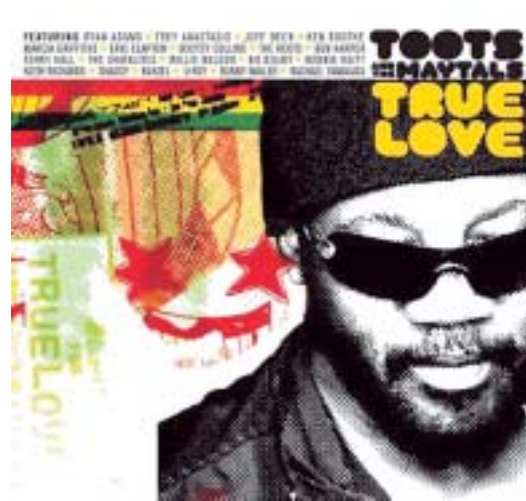

i kao »konzervativan proizvod« otpisani i zamijenjeni drugačijom Husovom poetikom na seriji odličnih albuma koji su potom uslijedili (»Gradske priče«, »Vruće igre«, »Vrijeme je na našoj strani«, itd.). Sve od tada Hus s Valjkom kombinira dva takva modela, vežući početnu sklonost gitarističkom rifu s »gradskim pričama« i finim storytelling postupkom. Ako je, a djelom jest, album »Pretežno sunčano?« povratnik ranijoj sviračkoj shemi, Husov autorski rukopis u tridesetih godina doživio dovoljno fermentiranja i sazrijevanja da album ipak ne pada u stare zamke. Doduše, neke pjesme doista zvuče kao revizije ranijih tema - recimo, završna »Dajte mi razlog« kao nova verzija »Pusti nek traje«.

Pozivanje na korijene li u današnjoj je pop glazbi toliko česta pojava da ju je glupo osporavati domaćem artiklu koji takvu

prošlost ima iza sebe. Pjesme na novom albumu Valjka uklapaju se u Husov radni svjetonazor sazrijevanja s prolaskom godina i elokventnim bilježenjem promjena koje dolaze s njima.

Pjesme poput »Horoskop«, izvrsna »Gledam dok hodaš« - na tragu Screaming Jay Hawkinsa, s hammond orguljama koje, dakako, zvuče pramamljivije od synthesizera - romantične polubalade poput »Poljubac je dobar«, ili himnične »Jesen preskačem« i »Dok si pored mene« klasičan su Valjak u dobroj brzini. Spajanjem ozbiljnih tema na pitke melodijske linije Hus će i manje ambicioznim slušateljima prodati ozbiljniji proizvod nego to misle. »Pretežno sunčano?«, baš kao i »Zastave«, ima prizvuk izravnosti i poželjne jednostavnosti bez suvišnih kemija sa zvukom, izuzev par pompozni detalja i nepotrebnih citata Status Quo (»Prazno tijelo«) ili Genesis (uvod u »Sunčanom stranom«). Manje-više, ono što čuješ odsvirano je bez naknadnih intervencija. U blago nostalgicnom raspoloženju »Pretežno sunčano?« je temeljna rock ploča jednostavnog zvuka, ponekad previše formalistička, staromodna taman koliko čovjek s Husovim iskustvom ima (domaći) scenske prtljage na leđima. Najvažnije je da još nije pogriješio, naprotiv.

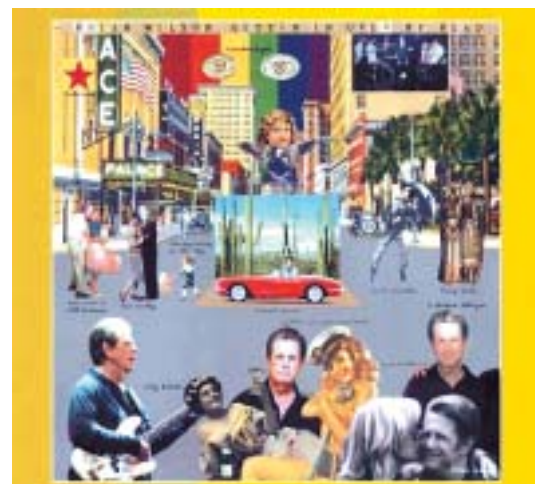

Veliki kalibar Toots & The Maytals: »True Love« (V2/Dallas) ****

Legendarni jamajkanski glazbenik Toots vraća se u djelatni diskografski sastav albumom s predužim popisom znamenitih gostiju: Ryan Adams, Trey Anastasio, Jeff Beck, Ken Boothe, Adams Grifiths, Eric Clapton, Bootsy Collins, The Roots, Ben Harper, Terry Hall, The Skatalites, Willie Nelson, No Doubt, Bonnie Raitt, Keith Richards, Shaggy, Rahzel, U-Roy i Bunny Wailer. Kalibar suradnika pokazuje koliki je utjecaj Toots ostavio iza sebe u gotovo četiri desetljeća rada, a ako bude sreće ovim albumom možda ostvari dio profita koji je sličnom taktikom suradnji napravio Santana. Tootsov reggae i ske leksik i dalje je na razini jednog od najznačajnijih i najutjecajnijih inovatora jamajkanske glazbe koji je izvršio bitan utjecaj na plesnu glazbu, ali i imena poput Clash, dub načinom snimanja i višeslojnim nanosima zvuka i ritmova. »True Love« enciklopedija je ritma po mjeri takve reputacije, a u hipnotičkom jam-sessionu uključenih albuma reafirmira neke od ključnih tehnika koje su Tootsa učinile jednom od najvažnijih figura ska i reggae scene.

Lošije vibracije Brian Wilson: »Gettin' In Over My Head« (WEA/Dancing Bear) **

Među svim preživjelim velikanima pop glazbe šezdesetih Brian Wilson iz Beach Boysa vjerojatno je učinio najmanje sa samostalnim diskografskim proizvodima. Nakon nekoliko uspješnih koncertnih revija zadnjih godina Wilson se odvažio i na novi studijski album, prvi nakon šest godina, dovodeći sa sobom u tonski studio pop zvijezde poput Erica Claptona, Paula McCartneya i Eltona Johna. Kako se i moglo očekivati od pomalo autistične i nezgodne Wilsonove persone, vrijeme je za njega davno stalo pa se »Gettin' In Over My Head« doima kao senilno pobravanje Wilsonovih skladateljskih shema iz nekih vremena s bojim vibracijama. Osnovna mana Wilsonove recentne karijere je njena nekonzistentnost i periodičnost, pa su pretpostavna arhivska rješenja za njega jedini siguran oslonac. Smetarizane melodije i patetični tekstovi teško da bi nekome mladom slušatelju mogla objasniti da slušamo autentičnog genija pop glazbe šezdesetih, čiji su tadašnji albumi utjecali na mnoge današnje mlade izvođače. Takve uspomene bolje je ne kviriti s »Gettin' In Over My Head«, njega kao da je snimio neki drugi čovjek.

Zvuk garaže The Hives: »Tyrannosaurus Hives« (Polydor/Aquarius) ***

Raspored na fronti alt-rock pridošlica koji potom izjavljaju i zanimanje šire publike, prilično se brzo mijenja. Švedski The Hives prošlim albumom »Veni Vidi Vicious« i singleom »Hate To Say I Told You So« postali su favoriti oštrog gitarističkog rocka na razmeđu britanskog punka i zvuka garaže. Na terenu koji otvori nešto kompleksniji The Strokes, The Hives pa The Vines, Franz Ferdinand i ostali pokazali su nešto uniformiju gitarističku sliku. Pod vodstvom vokala i prednjeg čovjeka Pellea Almqvista The Hives na alantfordovskij ilustriranom albumu ne odmiču daleko od pitke strategije prošlog albuma. Već i naslov »Tyrannosaurus Hives« govori gdje treba potražiti ustjecaje, a osim Bolana i T. Rexa tu su Iggy Pop, Ramones itd. Jezgovitost je još uvijek najbitniji sastojak glazbe Hivesa, a skladateljska monotnija najveća mana efektnog ali predvidljivog iščitavanja pop prošlosti od glama do punka. Među 12 pjesama smještenih u tridesetak minuta trajanja The Hives se pokazuju kao grupa omeđena efektnim sviračkim rječnikom, pitanje je kamo će dalje?

Mentalno pospremanje John Frusciante: »The Will To Death« (Record Collection/Dancing Bear) ****

Iako u Red Hot Chili Peppers ima dovoljno manevarskog prostora, gitarist John Frusciante samostalnim izdanjima voli nam ponuditi još ponešto. Usput se odmarajući od sezonske navale matične grupe s »off« projektima namijenjenim vlastitom zadovoljstvu Frusciante se javlja u sve redovitijem rasporedu. Nakon »To Record Only War For 10 Days« i laniškog »Shadows Collide With People« peti album »A Will To Death« također je nastao u smirenom uvjetima nakon uspješnog zadnjeg planetarnog pohoda matične grupe. Već i sumoran naziv govori da nije riječ o konvencionalnom solo izletu, a povratka mračnijoj tematici kao da sugerira kako je prošlo vrijeme optimizma započeto s mentalnim pospremanjem na »To Record Only...«. Kao i na prošlom albumu, čiji je »The Will To Death« zapravo produžetak, sve pjesme snimili su Frusciante i Josh Klinghoffer zaduženi za gitare, basove, klavijature i bubnjeve. Melankolične teme, zanimljive instrumentalne viježbe te melodijska rješenja drugačijeg formata Frusciante predstavljaju kao glazbenika vjernog zvučnom avanturizmu.

JAZZ U EDICIJI JMT TVRTKE WINTER&WINTER

Pod okriljem producenta Stefana Wintera

DAVOR HRVOJ

Njemačka tvrtka Winter & Winter u ediciji JMT sustavno na diskovno opremljenim kompaktnim luskovima objavljuje albume te tvrtke iz druge polovice osamdesetih i prve devedesetih. Uz slavne glazbenika suvremena jazz-a poput Johna McLaughlina, Paula Motiana ili Charliea Hadena. JMT je u tom razdoblju predstavljao novi naraštaj američkih i europskih glazbenika od kojih su mnogi među vodećim jazzistima današnje, primjerice Cassandra Wilson, Stevea Colemana, Geri Allen, Grega Osbyja, Robina Eubanksa, Garyja Thomasa, Urija Cainea i druge.

Raznoliki utjecaji

Pružajući im neograničenu slobodu producent Stefan Winter je omogućio stvaranje novog glazbenog jezika što se zasnivao na raznolikim utjecajima, posebice afroameričke tradicije, ali i novim trendovima, nerijetko i na postavkama što ih je promovirao M-Base pokret pod idejnim vodstvom Stevea Colemana. Jedna od sljedbenica tog

pokreta, posebice u ranom razvoju kartijere, bila je i danas slavna pjevačica Cassandra Wilson koja uspon na svjetsku jazz scenu može zahvaliti upravo Stefanu Winteru. Album »Live« (JMT/Winter&Winter/Audio Art) donosi rezime ranog razdoblja djelovanja u kojim je za istu tvrtku objavila albume »Point of View«, »Days Ahead«, »Blue Skies«, »Jumpworld« i »She Who Weeps«. Nakon njega za tvrtku JMT objavila je još jedno album »After The Beginning Again«, koji je Winter&Winter u ovoj ediciji izbaciti do kraja godine. »Live« donosi snimku koncerta što ga je uz klavijaturista Jamesa Weidmana, basista Kevinu Brucea Harrisu i bubnjara Marca Johnsona održala 18. travnja 1991. u Americi Hausu u Minhenu. Uvjerljivo, prepoznatljivim pristupom izvodi vlastite ili skladbe svojih nekadašnjih suradnika: Stevea Colemana i Jean-Paula Bourellyja, te standarde »Round Midnight« i »Body and Soul«.

Još jedan M-Baseovac, tenor saksofonist, flautist i skladatelj, nekadašnji suradnik slavnoga Milesa Davisa, Gary Thomas je svoj treći album, »The

Kold Kage«, snimio 1991. (JMT/Winter&Winter/Audio Art). Nastavak je to glazbenog putovanja koje je započelo albumom »By Any Means Necessary«, koji je u Down Betu okarakteriziran kao post-bop-techno-hiphop-out-jazz, te nešto umjerenijeg »While The Gate Is Open«. Ostvario ga je u brojnim sastavom u koji je uključio i rap pjevače što je bila karakteristika njegova naraštaja, te jazzista koji su se okupljali oko M-Base pokreta. Ovim albumom Gary Thomas se predstavljao u dva svjetla: kao energičan glazbenik akustična jazz-a, ali i kreator novog izraza koji uključuje suvremene trendove i elektrificirane efekte.

Nakon albuma »Plays J.B.« na kojem izvodi glazbu Jamesa Browna iz šezdesetih, sastav Cold Sweet, što ga je utemeljio trombonist Craig Harris, 1990. je snimio album »4 Play« (JMT/Winter&Winter/Audio Art) koji također donosi spoj različitih pristupa, od R&B-a i rocka, preko gospela, funka i jazz-a do popa. Upravo poznata pop pjesma, a uz Harrisove originale i jazz standard »Round Midni-

ght«, to su »If This World Were Mine« Marvinu Gayea, »The Secret Garden« Quincyja Jonesa i druge, u izvedbama izvrsnih jazzista pojačanih poznatim gostima: pjevačem Andyjem Beom, tenor saksofonistom Georgeom Adamsom i basistom Melvinom Gibbom dobivaju nov karakter i svježinu.

Novi suradnje

Uz nadarene američke jazziste tvrtka JMT je promovirala i kreativne europske, posebice njemačke glazbenike osebujnih ideja i suvremena pristupa. Album »Something Personal« (JMT/Winter&Winter/Audio Art) njemačkog skladatelja, aranzera, vodećeg sastava i trombonista Petera Herborna donosi spoj suvremene ozbiljne glazbe i jazz-a. Ostvario ga je u suradnji s klaviristom Djangom Batesom, saksofonistom Timom Berneom, gitaristom Marcom Ducretom i basistom Lindsey Horner, te Auryn String Quartetom. Osim vlastitih skladbi Herbora je za tu prigodu obradio Monkovu skladbu »Evidences«, te Dylanovu »All Along The Watchto-

wer« u aranžmana Jimija Hendrixa. Glazbenici koji su objavljivali za diskografsku tvrtku JMT ponekad su formirali i nove sastave, nerijetko samo za jedno snimanje. Tako su se za snimanje albuma »Corporate Art« (JMT/Winter&Winter/Audio Art) udružili gitarist Christy Doran, basist Mark Helias, bubnjar Bobby Preville i saksofonist Gary Thomas. Ritmički čvrsto u maniri jam sessiona izvode vlastite skladbe spajajući jazz, rock i funk. Nekadašnji suradnik legendarnog klavirista Billa Evansa i saksofonista Stana Getza, te vođa vlastita sastava Bass Desires, kontrabasist Marc Johnson je album »Right Brain Patrol« (Impulse!/Aquarius Records) snimio također neobičajenim pristupom. Ostvario ga je s gitaristom Benom Monderom i udaraljkašem i vokalistom Artom Tunçboyacıyanom. Njih trojica potpisuju sve skladbe na albumu koji donosi suvremeni jazz, ali i world music s elementima narodne glazbe i bluesa, mnogo basističkih, melodičnih sola, te kolektivnih improvizacija i spontanih komunikacija.

ZVJEZDICE BROJE PEDESETAK PJEVAČICA: Zdravko Šljivac, voditelj zbora

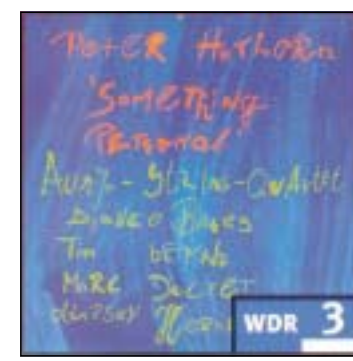
CASSANDRA WILSON: Prvi koncertni album vokalne zvijezde - »Live«

GARY THOMAS: Energični glazbenik suvremena jazz-a - »The Kold Kage«

COLD SWEAT: Jazzisti u izvedbama pop pjesama - »4 Play«

PETER HERBORN: Spoj suvremene ozbiljne glazbe i jazz-a - »Something Personal«

MEDUNARODNI ALL STARS SASTAV: Christy Doran/Mark Helias/Bobby Preville/Gary Thomas - »Corporate Art«

MARC JOHNSON: Suvremeni jazz i world music - »Right Brain Patrol«